ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1967

Vyhlásené: 25.10.1967 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

102

VYHLÁŠKA

Úradu pre normalizáciu a meranie

z 25. septembra 1967,

ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 61/1963 Zb. o zabezpečovaní správnosti meradiel a merania

Úrad pre normalizáciu a meranie ustanovuje po dohode s príslušnými ministerstvami a ústrednými orgánmi podľa § 9 zákona č. 35/1962 Zb. o mierovej službe:

Čl. I

Vyhláška Úradu pre normalizáciu a meranie č. 61/1963 Zb. o zabezpečovaní správnosti meradiel a merania sa mení a dopĺňa takto:

1. § 8 ods. 2 znie:

„(2) Ak sa vykonáva úradné overovanie v prevádzkárňach organizácií uvedených v odseku 1, organizácie sú povinné orgánom krajského oddelenia úradu zabezpečiť plynulý a rovnomerný prísun meradiel, poskytnúť im bezplatne vhodnú miestnosť, všetko skúšobné zariadenie a pomôcky, podľa potreby aj ochranné odevy alebo iné prostriedky zaisťujúce bezpečnosť a hygienu práce, technických a pomocných pracovníkov a zabezpečiť všetky ostatné podmienky na vykonávanie úradného overovania.“

2. § 9 ods. 1 znie:

„(1) Užívatelia sú povinní viesť a dopĺňať súpis všetkých používaných vybraných meradiel podliehajúcich novému úradnému overeniu a údajov ich posledného úradného overenia. Pred úradnou skúškou musia predložiť orgánu krajského oddelenia úradu všetky potrebné údaje o počte a charakteristike týchto meradiel; rovnaké údaje užívatelia sú povinní predkladať krajskému oddeleniu úradu na jeho vyzvanie.“

3. § 10 ods. 1 znie:

„(1) Etalóny používané ako hlavné podnikové etalóny (ďalej len „hlavné etalóny")podliehajú povinnému úradnému overeniu; zoznam týchto hlavných etalónov, ako aj doba platnosti úradného overenia sú uvedené v prílohe II. Príslušné krajské oddelenie úradu môže na žiadosť užívateľov vo výnimočných prípadoch dobu platnosti úradného overenia hlavných etalónov predĺžiť, avšak najviac na dvojnásobok.“

4. § 12 ods. 3 znie:

„(3) Ak sa úradné overovanie hlavných etalónov vykonáva v prevádzkárňach organizácií, o povinnostiach organizácií obdobne platí ustanovenie § 8.“

5. § 13 znie:

„Úrad a jeho krajské oddelenia vykonávajú na žiadosť organizácií úradné overovanie alebo skúšanie akéhokoľvek druhu prevádzkových meradiel a etalónov nepodliehajúcich povinnému úradnému overeniu, ak majú voľnú kapacitu na vykonávanie týchto skúšok a potrebné zariadenie.“

6. Z § 17 ods. 2 a 3 a z § 18 ods. 2 sa vypúšťa odkaz na prílohu III.

7. § 20 znie:

„Pri dovoze meradiel uvedených v prílohách I a II tejto vyhlášky je odberateľ dovážaných meradiel povinný pred predložením návrhu na uzavretie príslušnej hospodárskej zmluvy s organizáciou poverenou vykonávaním zahraničného obchodu obstarať súhlas úradu s dovozom týchto meradiel a zabezpečiť, aby úradný súhlas bol na návrhu hospodárskej zmluvy vyznačený. Bez tohto súhlasu nesmie organizácia poverená vykonávaním zahraničného obchodu dovoz týchto meradiel uskutočniť. Úrad môže žiadať bezplatné predloženie troch vzoriek meradiel. Po uskutočnení dodávky odberateľ dovážaných meradiel ohlási úradu prevzatie zásielky, aby sa preskúšaním dodaných meradiel mohlo zistiť, či zodpovedajú vopred schválenej vzorke, alebo v prípade, že predloženie vzoriek nebolo úradom vyžiadané, či dovezené meradlá zodpovedajú technickej špecifikácii schválenej úradom na návrhu zmluvy o dovoze.“

8. § 21 ods. 3 a 5 znie:

„(3) Lehoty vykonávania kontrol jednotlivých prevádzkových meradiel určí vedúci organizácie podľa spôsobu používania týchto meradiel tak, aby sa sústavne zabezpečovala ich stála jednotnosť a správnosť.

(5) Organizácie sú povinné viesť evidenciu lehôt na vykonávanie kontroly jednotlivých druhov prevádzkových meradiel a evidenciu kontroly prevádzkových meradiel a zabezpečovať, aby sa nepoužívali meradlá, ktoré boli pri kontrole uznané za nesprávne.“

9. § 22 ods. 1 a 2 znejú:

„(1) Organizácie sú zodpovedné za systematické dodržiavanie mierového poriadku; za tým účelom sú organizácie povinné najmä:

a) zabezpečovať výber vhodných meradiel, ich náležitý stav, správne udržiavanie a uchovávanie a správne meranie,

b) oboznámiť pracovníkov so zverenými meradlami a ich správnym používaním,

c) podrobiť pracovníkov, ktorí používajú meradlá vyžadujúce pri svojej obsluhe zvláštne znalosti, odbornej skúške,

d) vykonávať sústavný dohľad nad meradlami a meraním.

(2) Generálne riaditeľstvá trustov a odborových podnikov riadia a koordinujú zabezpečovanie jednotnosti a správnosti merania v podriadených podnikoch a rozvoj merania a meracej techniky v najdôležitejších odboroch výrobného programu.“

10. Nové znenie príloh vyhlášky je uvedené v prílohách, ktoré sú súčasťou tejto vyhlášky.

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. aprílom 1968 s výnimkou ustanovení čl. I bod 6 a 7, ktoré nadobúdajú účinnosť dňom vyhlásenia.

Predseda:

Křovina v. r.

**Príloha I vyhlášky č. 102
1967 Zb.**

Zoznam vybratých prevádzkových meradiel*) podliehajúcich povinnému úradnému overovaniu a doba platnosti úradného overovania

Por. č.	Meradlá vyrábané, dovážané z cudziny, opravované alebo používané vo všetkých odvetviach národného hospodárstva	Doba platnosti úradného overenia
I Dĺžka, rozmer		
1	Dĺžkové meradlá na strižný tovar	2 roky
2	Meračské pásma oceľové určené na presné meranie	-
3	Meracie zariadenia na meranie dĺžky metrových textílií	
	a) odvaľovacie	2 roky
	b) skladacie	2 roky
4	Taxametre a počítadlá kilometrov pri nájomných automobiloch	2 roky
II Plocha, rovinný uhol a odchýlky od geometrického tvaru		
1	Závažia	
	a) obchodné a špeciálne bežné	2 roky
	b) obchodné a špeciálne presné (okrem jemných závaží)	2 roky
2	Váhy mostové všetkých druhov - pre cestné a koľajové vozidlá, okrem váh so silovými snímačmi	2 roky
3	Váhy**), ***)	2 roky
	a) závažové	
	aa) rovnoramenné - ručne obsluhované	
	- obchodné bežné	
	- obchodné presné	
	ab) rovnoramenné - poloautomatické i automatické iba na odvažovanie obilovín	
	- netto	
	- brutto	
	ac) desatinné	
	- desatinné	
	- stotinné	
	- so zvláštnym prevodom (radivé)	
	b) behúňové	
	ba) jednopákové	
	- minciere	
	bb) niekoľkopákové (s posuvnými i valivými behúňmi)	
	- stolné	
	- mostové*)	
	- visuté bitúnkové	
	c) sklonné (poloautomatické)	
	ca) stolné jednomiskové	
	cb) závesné	
	cc) mostové*)	

	cd) visuté bitúnkové	
	d) kombinované (sklonné so zariadením zvyšujúcim váživosť)	
	da) stolné jednomiskové	
	db) stolné dvojmiskové	
	dc) mostové	
4	Váhy špeciálne	
	a) váhy na počítanie kusov	
	b) váhy na zisťovanie vlastností látok (napríklad škrobnatosti)	
IV Hodnotenie plodín		
1	Obilné skúšače	2 roky
V Objem, prietok		
1	Odmerné nádoby (miery) na kvapaliny	
	a) kovové s objemom (0,01 až 50) 10^{-3} m^3, t. j. (0,01 až 50) litrov	2 roky
	b) sklenené, kameninové, porcelánové (alebo zhotovené z tuhých plastických látok s objemom (0,01 až 2) 10^{-3} m^3, t. j. (0,01 až 2) litre	-
2	Výčapné nádoby používané na výčap hotových studených nápojov (poháre, kalíšky, výčapné fľaše)	-
	Povinnému úradnému overeniu nepodliehajú výčapné nádoby prinesené zákazníkom pri predaji nápojov cez ulicu, nádoby predávané súčasne s nápojom, nádoby podávané zákazníkovi súčasne s nápojmi v celých uzavretých fľašiach a fľaše uzavreté korkom alebo iným uzáverom a nepriehľadné nádoby pre výčap piva v špecializovaných závodoch verejného stravovania schválených Úradom pre normalizáciu a meranie.	
3	Odmerné sklo (laboratórne odmerné banky, byrety, pipety) používané na presné merania, arbitrážne merania a podobné účely	-
4	Prepravné tanky na kvapaliny používané ako meradlá objemu	2 roky
5	Prepravné sudy (drevené i kovové) používané ako meradlá objemu	2 roky
6	Objemové dávkovacie meradlá na kvapaliny	
	a) obchodné (na petrolej, lieh a pod.)	-
	b) staničné (na benzín a pod.)	2 roky
7	Prietokové meradlá na kvapaliny	
	a) staničné (na benzín a pod.)	2 roky
	b) na mlieko a iné požívatiny	2 roky
	c) tankové*)	2 roky
	d) na olej	2 roky
8	Kontrolné objemové liehové meradlá	5 rokov
9	Butyrometre	-
10	Vodomery*)	4 roky
11	Plynomery (okrem plynomerov s otáčavými piestami)*)	10 rokov
12	Plynomery s otáčavými piestami*)	5 rokov
VI Mechanické skúšky materiálu		
1	Trhacie stroje a lisy používané na preukazné a preverovacie skúšky	2 roky
2	Kyvadlové kladivá na meranie nárazovej práce ≥ 9,80665 J, t. j. 1 kpm používané na preukazné a preverovacie skúšky	2 roky
3	Skúšobné stroje na dlhodobé skúšky tečenia materiálu používané na preukazné a preverovacie skúšky	
	a) so zaťažovacím zariadením pákovým a s priamym zaťažením	5 rokov

	b) so zaťažovacím zariadením pružinovým alebo iným	2 roky
VII Rotačná rýchlosť, otáčky		
	(iba v prílohe II a III)	
VIII Tlak		
	(iba v prílohe II a III)	
IX Elektrické a magnetické veličiny		
1	Elektromery*)	
	a) pre jednosmerný prúd	3 roky
	b) pre striedavý prúd na priame meranie elektrickej energie činnej alebo jalovej, jednosadzbové a viacsadzbové, pokiaľ sa nepoužijú na meranie vo veľkoodbere	10 rokov
	c) pre striedavý prúd na nepriame meranie elektrickej energie činnej alebo jalovej alebo na jej priame meranie vo veľkoodbere, ďalej elektromery s grafickým záznamom alebo meračom maxima	5 rokov
2	Meracie transformátory prúdu a napätia triedy presnosti 0,1, 0,2, 0,5 používané v spojení s elektromermi s vyznačením triedy presnosti a meracie transformátory napätia triedy presnosti 1 používané v spojení s elektromermi bez vyznačenia triedy presnosti 1 používané v spojení s elektromermi bez vyznačenia triedy presnosti Organizáciám, ktoré sú poverené vykonávaním podnikového overovania elektromerov a meracích transformátorov, sa môžu s ich súhalsom dodávať tieto meradlá neoverené.	-
X Teplota		
1	Lekárske a zverolekárske teplomery	-
XI Areometria		
1	Laboratórne hustomery (napríklad na mlieko, kyselinu sírovú, výrobky z ropy a pod.)	-
2	Laboratórne areometre na koncentráciu roztokov (napr. cukromery, muštomery, liehomery a pod.)	-

Príloha II vyhlášky č. 102 1967 Zb.

Zoznam hlavných podnikových etalónov*) podliehajúcich povinnému úradnému overeniu a doba platnosti úradného overenie

Por. číslo	Názvy hlavných podnikových etalónov	Doba platnosti úradného overania
I Dĺžka, rozmer		
1	Základné mierky triedy presnosti 0, I a II	1 rok
2	Metre na preverovanie nivelačných látk	1 rok
II Plocha, rovinný uhol a odchýlky od geometrického tvaru		
1	Uhľové mierky	3 roky
2	Merné hárky	2 roky
III Hmota (hmotnosť)		
1	Etalónové závažia	1 rok
2	Váhy na kontrolu dávkovacích zariadení (druh váh sa určí veľkosťou váženej hmoty)	1 rok
3	Zaťažovacie zariadenia pre pásové váhy	1 rok
IV Hodnotenie plodín		
1	Trny (na meranie sít)	1 rok
V Objem, prietok		
1	Kontrolné byrety a pipety na vymeriavanie a kontrolu laboratórneho skla vo výrobe	-
2	Váhy používané na etalonáž (alebo overovanie objemových meradiel)	1 rok
3	Odmerné nádoby kovové	1 rok
4	Krychlomery (sudomery)	5 rokov
5	Krychlomery pre plyny a kvapaliny	5 rokov
6	Meradlá prietoku používané na kontrolu meradiel (prietokomerov)	2 roky
VI Mechanické skúšky materiálu		
1	Tvrdomerné doštičky Rockwell a Vickers triedy presnosti (.0), (.1) a Brinell triedy presnosti (.1)	3 roky
2	Vnikacie telesá Rockwell-C a Vickers triedy presnosti (.0), (.1)	3 roky
3	Silomery triedy presnosti 1 a 2	2 roky
VII Rotačná rýchlosť, otáčky		
1	Otáčkomery s presnosťou do 1 % z meranej hodnoty	1 rok
VIII Tlak		
1	Piestové manometre	2 roky
2	Tlakomery deformačné (kontrolné) s presnosťou do 1 %	2 roky
3	Tlakomery kvapalinové s presnosťou počítania do 0,3 . 10^2 N/m^2 (t. j. ~ ± 0,2 torr)	2 roky
4	Barometre (kontrolné) s presnosťou počítania do ± 0,2 . 10^2 N/m^2 (t. j. ~ ± 0,1torr)	2 roky

5	Mikromanometre (kontrolné) s presnosťou počítania do ± 0,1 N/m^2 (t. j. ~ ± 0,01 kp/m^2)	2 roky
6	Vákuometre kompresné s presnosťou počítania do ± 3 %	2 roky
IX Elektrické a magnetické veličiny		
1	Voltmetre triedy presnosti 0,1 a 0,2	2 roky
2	Ampérmetre triedy presnosti 0,1 a 0,2	2 roky
3	Wattmetre triedy presnosti 0,1 a 0,2	2 roky
4	Westonove články triedy I a II	2 roky
5	Laboratórne kompenzátory	5 rokov
6	Laboratórne odporové mostíky	5 rokov
7	Etalónové odpory	3 roky
8	Nepremenné etalóny kapacity, o rozsahu 10 pF až 0,1 μF	3 roky
9	Etalóny magnetického toku na rovnosmerné magnetické merania	3 roky
10	Epsteinove prístroje na meranie magnetických vlastností plechov pre elektrotechniku	3 roky
11	Meracie zariadenia na overovanie meracích transformátorov vrátane etalónových transformátorov, kapacitných deličov a sekundárnych záťaží	5 rokov
	a) funkčná skúška	1 rok
	b) overovanie etalónových transformátorov a kapacitných deličov	5 rokov
	c) overovanie meracích zariadení	5 rokov
	d) overovanie sekundárnych záťaží	5 rokov
12	Meracie zariadenia na overovanie elektromerov	
	a) funkčná skúška	1 rok
	b) kontrola stopiek	1 rok
	c) overovanie wattmetrov	2 roky
	d) overovanie meracích transformátorov	10 rokov
X Teplota		
1	Sklenené teplomery:	
	a) sada teplomerov s rozsahom (0 až 100) °C, delenie (0,1 alebo 0,02) deg, rozsah teplomerov maximálne 12 deg, všetky teplomery s nulovým bodom*)	
	b) sada teplomerov s rozsahom (0 až 300) °C, delenie (0,1; 0,2 a 0,5) deg, všetky teplomery s nulovým bodom*)	
	c) teplomery s rozsahmi (0 až 400) °C, (0 až 500) °C, delenie (1 alebo 2) deg, prípadne s rozsahom (400 až 500) °C, delenie 0,5 deg, s nulovým bodom*)	
	d) teplomery s rozsahom (-55 až +20) °C, prípadne (-30 až +20) °C, delenie 0,1 deg, náplň amalgám tália (ortuť)*)	
	e) teplomery kalorimetrické s rozsahom (18 až 24) °C, delenie 0,01 deg	
2	Platinové odporové teplomery s rozsahom teplôt (-190 až +800) °C, základný odpor R_o = (10, 25 alebo 100) ohmov, pomer $R_{100} : R_o \geq 1,390$; prúdové i napäťové vývody, min. dĺžka 450 mm, maximálny ø trubice 12 mm	2 roky

3	Termočlánky PtRh10-Pt, ø drôtov (0,35 až 0,6) mm, min. dĺžka 1 m, s rozsahom teplôt (300 až 1200) °C	určuje sa hodinami prevádzky (20 až 200 prevádz. hodín podľa stavu meradla)
4	Jasové pyrometre s rozsahom teplôt (900 až 2000) °C, triedy presnosti 1	2 roky
5	Teplotné žiarovky v rozsahu teplôt (900 až 2100) °C	určuje sa hodinami prevádzky (100 prevádzkových hodín)
XI Areometria		
1	Etalónové areometre	-
XII Viskozimetria		
1	Sklenené kapilárne viskozimetre typu Ubbelohde	-
XIII Fotometria		
1	Žiarovky na svetelný tok	1 rok
2	Žiarovky na svietivosť	1 rok
3	Žiarovky na farebnú teplotu	1 rok
XIV Čas		
1	Stopky	2 roky

**Príloha III vyhlášky č. 102
1967 Zb.**

Zoznam prevádzkových meradiel, správnosť ktorých zabezpečujú organizácie pomocou hlavných podnikových etalónov uvedených v prílohe II

I Dĺžka, rozmer

1 Základné mierky a všetky meradlá, ktoré slúžia na nastavenie meracích prístrojov, presnosť ktorých je v stotinách alebo tisícinách milimetra

2 Všetky dĺžkové meradlá, presnosť ktorých je v stotinách alebo tisícinách milimetra

II Plocha, rovinný uhol a odchýlky od geometrického tvaru

1 Uhlové mierky a všetky ostatné pevné uhlové meradlá, ktoré slúžia na nastavenie meracích prístrojov s presnosťou v minútach alebo sekundách

2 Všetky meradlá, na ktorých sa vykonáva meranie a počítanie s presnosťou v stupňoch, minútach alebo sekundách, s výnimkou geodetických prístrojov

III Hmota (hmotnosť)

1 Závažia jemné

2 Váhy uvedené pod por. č. 3 odd. III prílohy I používané iba vo vnútornom styku a na iné neobchodné účely

3 Dávkovacie zariadenia hmoty

4 Váhy žeriavové

5 Váhy pásové

6 Ostatné druhy váh neuvedené v prílohe I a II

IV Hodnotenie plodín

1 Obilné sitá

V Objem, prietok

1 Injekčné striekačky

2 Odmerné laboratórne sklo triedy presnosti A a B

3 Lekárske melanžéry

4 Nádrže, pokiaľ sa používajú ako meradlá

5 Ležiakové a uskladňovacie nádrže alebo sudy, pokiaľ sa používajú ako meradlá

6 Dopravné kanvy na mlieko

7 Dávkovacie zariadenia objemu

8 Clony, dýzy, trubice

9 Meradlá objemového prietoku

10 Prietokové meradlá rýchlostné

VI Mechanické skúšky materiálu

1 Tvrdomery

2 Trhacie stroje a lisy nepoužívané na preukazné a preverovacie skúšky

3 Kyvadlové kladivá nepoužívané na preukazné a preverovacie skúšky

4 Skúšobné stroje na dlhodobé skúšky tečenia materiálu nepoužívané na preukazné a preverovacie skúšky

5 Prístroj na skúšky hĺbením kovových plechov a pásov

6 Prístroj na skúšanie materiálu v krute

VII Rotačná rýchlosť, otáčky

1 Otáčkomery ručné prenosné

2 Otáčkomery stabilné

VIII Tlak

1 Deformačné tlakomery:

a) manometre deformačné triedy presnosti 0,5 až 4

b) manovákuometre deformačné

c) vákuometre deformačné

d) tonometre deformačné

2 Kvapalinové tlakomery:

a) manovákuometre trubicové

b) tonometre kvapalinové

c) mikromanometre

d) vákuometre kvapalinové

3 Vákuometre ostatných princípov

IX Elektrické a magnetické veličiny

1 Voltmeter triedy presnosti 0,2 až 1,5*)

2 Ampérmetre triedy presnosti 0,2 až 1,5*)

3 Wattmetre triedy presnosti 0,2 až 1,5*)

4 Westonove články triedy II a III

5 Technické kompenzátory

6 Technické odporové mostíky

7 Sady presných odporov

8 Sady presných kapacít

9 Vzorky pre kontrolu Epsteinových prístrojov

X Teplota

1 Sklenené teplomery v rozsahu (- 55 až +500) °C

2 Jasové pyrometre v rozsahu (900 až 2000) °C

3 Odporové teplomery v rozsahu (-200 až +800) °C

4 Termočlánky PtRh10-Pt v rozsahu (0 až 1200) °C

5 Termočlánky zo všeobecných kovov v rozsahu (- 200 až +1200) °C

6 Tlakové teplomery

XI Areometria

1 Prevádzkové areometre

XII Viskozimetria

1 Prevádzkové viskozimetre

XIII Fotometria

1 Luxmetre

2 Žiarovky na svietivosť

3 Žiarovky na svetelný tok

XIV Čas

1 Stopky

*) Vybratými prevádzkovými meradlami si prevdzkové meradlá, ktorých jednostnosť a správnosť musia z celospoloýenských záujmov (ochrana spotrebiteľa, zdravia a bezpečnosti) sústavne zabezpečovať orgány štátnej mierovej služby.

**) Novému úradnému overeniu nepodliehajú váhy používané iba vo vnútornom styku a na iné neobchodné účely. Toto obmedzenie sa však nevzťahuje na váhy umiestnené v obchodných miestnostiach i v pomocných obchodných miestnostiach

***) Váhy špeciálne upravené alebo konštruované na technologické alebo iné neobchodné účely nepodliehajú úradnému overeniu. Tieto váhy sa smú používať iba vo vnútornom styku.

*) Z osobných váh len váhy pre zdravotníctvo.

*) Novému úradnému overeniu nepodliehajú meradlá používané iba vo vnútrnom styku a na iné neobchodné účely.
Poznámka:
Meradlá, pri ktorých nie je vyznačená doba platnosti úradného overenia, podliehajú novému úradnému overeniu len v prípadoch uvedených v § 6 ods. 2 písm. b) až e).

*) Teplomery sú určené na meranie pri plnom ponore, minimálna veľkosť dielu 0,4 mm, maximálna dĺžka teplomeru 600 mm.

*) Hlavné podnikové etalóny alebo etalónové zariadenia sú meradlá (alebo meracie zariadenia) s náležitou presnosťou používané organizáciami iba na vykonávanie kontroly správnosti prevádzkových meradiel.

*) Rozvádzačové prístroje sa nekontrolujú.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.